

BISERICA și ȘCÓLA.

Fóia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria :
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacției

„BISERICA și ȘCÓLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

În contra păcatelor timpului.

Primatele bisericii rom. catolice din Ungaria a ținut zilele trecute un memorabil discurs în o ședință a societății sântului Stefan. În acest discurs vorbitorul espune prin grele vorbe decădița moravurilor în timpul, în care trăim; ér de mijloc pentru sanaarea relelor, cari bântuiesc astăzi societatea, recomândă: întórcerea la Dumnezeu.

Luăm notiă de acest discurs. El ne demustră, ca spiritul anticreștinesc format în apusul Europii înainte și după revoluțiunea cea mare francesă a început să străbată și în Ungaria. Acéstă împrejurare ne împune nouă, bisericii și poporului românesc, neapărat dotorința să priveghiăm și să lucrăm din tóte puterile, ca spiritul năcreștinesc, de care vorbim, să nu pătrundă și în societatea noastră,

La noi, la români, sunt multe și mari interesele, cari sânt legate de viața, tária și puterea bisericii noastre naționale. Susținerea și dezvoltarea individualității noastre naționale este strêns legată de viața și viitoriul bisericii. Chiar pentru acéstă nouă, românilor, ni-se împune în prima liniă privighiarea și lucru intensiv, ca poporul să-se dusvólte, și întărésacă dîlnic în sêmțul său de pietate creștinescă și în alipirea și tradiționala sa iubire față de legea și biserica noastră strămoșescă.

Mijlócele, prin cari, precum credem noi, vom poté lucra cu zel și succes în acéstă direcțiune, sânt între altele următoarele: a) stăruița de a lucra din tóte puterile ca să contribuim la întărirea pozițiunii preoției, și să-i venim în ajutoriu ca tot cu mai multă putere și greutate să poté satisface grelei și înaltei sale misiuni, b) întărirea și dezvoltarea școlei confessionale, și c) mai multă obiectivitate și mai mult

spirit creștinesc în întregă viața și dezvoltarea noastră ulterioară.

Preoțiunea noastră este un însemnat factor pentru dezvoltarea ulterioară a poporului pre tóte terețele. Faptul acesta este de ajuns dovedit prin trecutul nostru de veacuri. Esistința noastră ca popor, așa găsim scris în cartea vieții, în istoriă, ni-o-a susținut în trecut biserica și preoțiunea. În timpurile grele, când nu am avut școlele noastre, ér în altele nu ne era permis să învățăm carte, și când nu am avut inteligență, — sórtea și viața poporului nostru a fost depusă în mâna bisericii; și preoțiunea noastră și-a sciut implini cu succes acéstă chiámare. Dovadă despre acéstă rodnică lucrare a preoției ne servesc faptul, că în butul greutăților multe, prin cari am trebuit să trecem în veacurile trecute, noi români suntem aici, ca biserică și ca popor, capace de viață și dezvoltare. Ér când stările și împrejurările esterne ni-au dat, pre cât ni-s'a dat, posibilitatea de dezvoltare, preoțiunea a fost factorul, carele a luat în mână stindardul pentru dezvoltarea călturală a poporului prin înființarea de școle confessionale și prin crescerea inteligenții noastre.

Este deci evident, că noi români datorim mult activității dezvoltate de preoțiunea noastră, și dacă astăzi dorim, precum după trecutul și împrejurările noastre trebuie să dorim, ca preoțiunea să poté satisface grelei sale misiuni, — neaperat că lucrând la întărirea și ridicarea preoției, lucrăm la întărirea și dezvoltarea bisericii și poporului nostru.

Întărind și contribuind la ridicarea stării preoției, contribuim tot de odată și la întărirea și ridicarea școlelor noastre confessionale. Pentru că în sciință se ne fiă, că școlele de astăzi și situațiunea, în ca-

rea se găsească, o datorim în mare măsură activității dezvoltate de preoțime întru ridicarea culturii poporului nostru.

Când pre timpul principilor așa numiți naționali calvini se stăruia, ca să învățăm și noi românii carte cu scop ca prin carte să ne ademenescă, se trecem la calvinism, — fericitul Metropolit Sava Brancovici înțelegând intențiunea, ce se urmăria, prin sinodul ținut la 1675 a dispus ca preoții după slujba bisericască în Dumineci și în sărbători să adune pruncii la biserică, și să-i învețe carte. Și preoțimea noastră a satisfăcut după putință acestei dispozițiuni. Fapt este, așa ne spune istoria, că cele dântăi școle românești la noi în țară, așa cum au fost, și cum au putut să fiă atunci, le-a înființat și susținut preoțimea și ierarchia românească. Fapt este apoi mai departe, că preparandia noastră din Arad, — dela a cărei deschidere începe propriaminte dezvoltarea școlilor noastre confessionale în forma lor de astăzi, — s'a deschis în urma sacrificiilor aduse de preoțimea română și de nobilii români, mulți, puțini, câți au fost la începutul veacului nostru în comitatul Aradului și în comitatele din Bănat.

Fapt este apoi, că la ridicarea edificiilor școlilor noastre în toate părțile, la ficsarea salarilor și la înființarea fondurilor școlare preoțimea noastră și-a dat tributul ei în lucru și în sacrificii bănești cu tot zelumul și cu totă bunăvoința.

Am ținut mai sus, că spre a poté paraliza ducul anticreștinesc, de care vorbim, și a nu-l lăsa, să pătrundă în societatea noastră, de lipsă este, ca să întărim și dezvoltăm capacitatea de lucru a școlilor noastre confessionale. Avem neapărat astăzi bune școle confessionale și avem învățători bine cualificați, pentru-că pentru ridicarea învățământului confessional poporul nostru au făcut tot ceea ce a fost prin putință; și cu organismul de astăzi al școlilor noastre pus bine în aplicare putem face mult pre terenul dezvoltării culturale. Astfeliu putem, credem noi, să realizăm cu ușurință ceea ce dorim: întărirea și ridicarea învățământului confessional dacă prin școlile noastre confessionale vom îngriji, ca să întărim în elevi în măsură tot mai mare sântul de pietate creștină și alipirea către sfânta noastră biserică și dacă vom continua să întărim pozițiunea învățătorilor nostri.

În școlă să cere astăzi mai mult decât ori când ca ideia conducătoare să ne fiă: educațiunea elevilor în spirit creștinesc și în sântul și alipirea către dumnezeieștile aședăminte ale sfintei noastre biserici.

Al treilea moment, carele nu ne este iertat a-l

perde nici odată din vedere, este: o judecată creștină mai obiectivă asupra tuturor lucrurilor, care ne privesc. Să judecăm adecă în toate lucrurile noastre astfeliu, ca prin ceea ce cugetăm, și lucrăm, să întărim organismul și tăria bisericii noastre. Vom reveni.

Diecesa Aradului.

II. Situațiunea actuala.

(Continuare și fine.)

La eparchia ortodocșă română a Aradului aparține astăzi poporul român ortodocș din com. Arad și Bihor, o parte din comit. Hunedóra, Timiș, Torontal și Caraș-Severin, precum și câteva comune din comit. Bichiș, Cianad și Ciongrad, în total 543 matre și 227 comune filii (și mănăstirea Hodoș-Bodrog) cu o populațiune de 543.488 de credincioși.

Afacerile bisericesti, școlare și fundamentale se îngrijesc după dispozițiunile statului organic și după dreptul canonic al bisericii ortodoxe prin: Episcopul diecesan, prin sinodul eparchial și prin două consistore, și anume prin consistoriul din Arad, sub presidiul episcopului diecesan și prin consistoriul din Oradea-mare, sub presidiul unui vicariu episcopesc, ales de sinodul eparchial și întărit de episcop.

La consistoriul din Arad aparține mănăstirea Hodoș-Bodrog și 11 protopresbiterate, ér la consistoriul din Oradea-mare aparțin 6 protopresbiterate.

Cu începere din anul 1875, de când funcționează P. S. S. episcopul Ioan Meșian, deși timpul și împregiurările au fost din cele mai grele, eparchia a făcut frumoșe progrese.

Pe terenul bisericesc îngrijirea principală a fost, ca organele și corporațiunile normate prin statutul organic al bisericii române să funcționeze regulat și în conformitate cu trebuințele religiöse-morale și culturale ale poporului. Pe lângă acesta episcopul Ioan Meșianu spre a se pune în nemijlocită atingere cu poporul, a întreprins aprópe în fiecare an visitațiuni canonice în toate părțile diecesei și a îmbărbatat poporul pentru o vieță religiósă și morală.

În timpul celor 21 de ani din urmă s'au zidit în eparchie 110 biserici noue și s'au reparat 205 din cele vechi.

Pentru ameliorarea dotațiunei preoților din parochiile mai puțin dotate și pentru ajutorarea vedurilor și orfanilor rămași de preoți s'a înființat la a.

1877 fondul preoțesc, din care să împart multe ajutóre și care astăzi să ridică la suma de 300,000 fl.

Pentru dezvoltarea culturală a poporului s'au făcut în cei 21 ani din urmă însemnate îmbunătățiri atât prin organizarea institutelor centrale: preparandia și institutul teologic din Arad, cât și prin înmulțirea școlilor elementare, și s'au regulat dotațiunile învățătorești.

La a. 1875 vechea preparandie din motivul, că nu corespundea cerințelor legii, fusese în două rânduri admoniată și amenințată cu închidere din partea guvernului, ear' institutul teologic se gasia în o stare și mai rea, având numai 2 profesori, cari ocupau și alte funcțiuni și neavând nici măcar un local propriu; prelegerile să țineau în un local închiriat și necorespunzătoriu. Spre a se puté ridica ambe aceste institute la nivoul cerut de trebuințele timpului, s'a zidit în a. 1875 cu bani intrați din o colectă, întreprinsă în diecesă prin actualul episcop, și cu ajutor din fondurile diecesane, un local pentru ambele institute, îmbinate cu începere din 1876 sub o singură direcțiune și s'au creat mai multe stipendii pentru pregătirea profesorilor la aceste institute; ér la 1885 s-a zidit frumosul edificiu seminarial, în care sunt plasate de atunci încóce ambele institute.

În institutul preparandial instrucțiunea să face în patru cursuri, după planul de învățământ edat de guvernul țării pentru preparandiile de stat, augmentat conform trebuințelor noastre. Pe lângă aceste patru cursuri institutul mai are un curs de pregătire, în care să primesc tineri, cari nu au calificațiunea prescrisă pentru preparandie, și în care să prepară pentru depunerea examenului de primire, precum și o școlă elementară de aplicațiune, în cari elevii din institutul pedagogic-teologic fac practică în predarea obiectelor de învățământ și în manuarea disciplinei școlare.

Pentru a înlesni elevilor studiul, eparchia a înființat încă în 1877 un alumneu, în care să provéd elevii cu vîpt și locuință. În anul 1896/7 sunt internați în alumneu 133 elevi, dintre cari 80 gră-tuit (resp. pe spesele diecesei), ér 53 solvesc o taxă anuală de 60 fl. Numérul elevilor în anii din urmă a fost între 120 și 140, ér în cursul de pregătire de 25 și 40.

Înstitutul teologic are trei cursuri și este organizat după modelul facultății teologice dela

universitatea din Cernăuț. Elevii sînt internați în seminarium, unde pe lângă o taxă anuală, au vîpt și locuință. Numérul lor în anii din urmă a variat între 50 și 70.

Pentru promovarea literaturii române episcopul Ioan Mețianu a înființat la 1878 o tipografie pe spesele sale și a donat-o diecesei. Aici să tipărește organul diecesei „Biserica și Școlă” și s'au tipărit multe cărți didactice pentru institutul pedagogic-teologic și pentru școlile elementare.

În administrațiunea consistoriului eparchial din Arad sunt următoarele fundațiuni, din cari se împart stipendii pentru creșterea tinerimei și anume: a) fundațiunea „Elena Ghiba Birta” cu un capital de 59,571 fl. 54 cr.; b) fundațiunea Popoviciu-Papfy, cu un capital de 14,500 fl. 98 cr. c) fundațiunea „Gavrila Faur”, cu un capital de 7357 fl. 65 cr.; d) fundațiunea „Ana Iorgoviciu-Ebesfalvay” cu un capital de 5547 fl. și 55 cr. și fundațiunea „Teodor Papp” cu un capital de 65,883 fl. 71 cr.

În cei 21 ani din urmă s'au înființat 150 școlile elementare noué în eparchie și s'au sistemizat 150 de posturi noué de învățători. Numérul total al școlilor elementare din eparchie este de 653.

La 1889 s'a înființat în Arad cu bani intrați din colecte și din unele ajutóre votate din partea diecesei, o școlă superióră de fete.

Pentru creșterea tinerimii eparchia mai contribué în fie-care an cu suma de 1000 fl. la alumneul din Timișóra, care are mențiunea de înlesni elevilor săraci și talentați a frecuenta școlile medii.

Fondurile diecesane, menite a contribuí cu venitul lor la susținerea organismului central al eparchiei și al institutelor diecesane de învățământ, au crescut în cei 20 ani din urmă cu suma de 641,076 fl. 36¹/₂ cr. Prin acéstă creștere realizată prin o consciențiosă administrațiune, averea eparchiei, care la 1875 era de 438,076 fl. 47¹/₂ cr., trece astăzi preste 1 milion fl. Acest capital este investit în 3145 jugere de pământ, tóte cumpărate în cei 21 ani din urmă, în 4 case de chirie, aflătóre în orașul Arad, de asemenea cumpărate și zidite în anii din urmă, în obligațiuni private cu ipotecă pupilară și în casse de pastrăre. Cu ajutóre de bani din partea diecesei au cumpărat pământuri mai multe comune bisericesci, (pentru com. bisericesci: Petirs,

Cuveșdia, Dorgoș și Zăbalt s'au cumpărat dela erariu 1400 jugere).
A. H.

Cuvântare

la Dumineca a cincia din post.

„Care ar vrea să fie mai mare între voi, să fie vouă slugă.“ Ev. Marc X. 44.

Mântuitoriul lumii, pogărându-se din ceriu pe pământ, s'a smerit pre sine mai tare, decât servul cel mai din urmă „ascultător făcându-se până la moarte. Pentru acesta și Dumneșeu pre dănsul l'a preainălțat, și i-a dăruit lui nume, care este preste tot numele; ca întru numele lui Isus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, și al celor pământești, și al celor de desubt; și totă limba să mărturisescă, că Domnul Isus Christos... este mărirea lui Dumneșeu Tatăl.“¹⁾

Da aci vedem, că ce floricecă frumósă a sufletului este smerenia, adecă umilița.

Totuș doi dintre apostolii Domnului și anume Iacob și Ioan, fecorii lui Zevedei, stăpâniți de trufie, se rugară de Christos, ca să-i pună și să-i înalțe întru mărirea Lui. „Dă-ne nouă — dăseră ei — ca să ședem unul de-a drépta ta, și altul de-a sténga ta, întru mărirea ta.“²⁾ Isus vedând trufia lor și convingându-se despre aceea, că nu știu ce cer, se și grăbi a le responde: „Care ar vrea să fie mai mare între voi, să fie vouă slugă.“

Rar om, care nu pătimește și astăzi de bóla și păcatul trufiei. Mai fie-care ar dori să strălucescă întru mărirea ca Iacob și Ioan. Pentru ce? Pentru-că îl conduce la aceea îngânfarea, inchipuirea, plăcerea, aroganța și alte mărirea, contrare smereniei.

Trufașul nu se impacă de fel cu starea lui, să fie aceea măcar cât de bună și multămitóre; el dorește să ajungă pe un pedestal înalt, tare înalt. Dacă poșede vre-o avere, dorește ca să aibă și mai multă; dacă are cinste, oftéză și mai multă; dacă are dirégătorie, ar dori să aibă și mai înaltă; dacă prin împrejurările vieții, sau dela naștere e înălțat, ar dori să fie și mai înălțat; dacă e plugar, ar vrea să fie domn; dacă e domn, ar vrea sa fie craiu și așa tot mai sus să aruncă cu poștele, macar-că Dumneșeu știe, póte că nu e vrednic nici de ceea-ce este!

Creștine! de ai ști, că ce floricecă frumósă și plăcută este smerenia înaintea lui Dumneșeu și că ce răsplată strălucită o așteptă, nici odată nu ai gândi la trufie, ci te-ai feri de ea, cum te-a ferit mama de foc și de apă; pentru-că răsplata trufiei, este osénda.

Cu scop ca să sădesc în inimile vóstre smerenia, voi vorbi dar astăzi despre smerenie sau umilița.

Deci „ascultați Fiilor, învățătura Părintelui“³⁾ vostru cu smerenia cuvenită!

Réscumpătorul lumii, prin învățăturile sale minunate dumneșești a străbătut în rărunchii omului. N'au întrelăsat nici un pic de lacună întru ele, în cele ce privește mântuirea omului. Evangelia Lui e deseversită; nereturnabilă de filosofia omenescă și se estinde la tóte împrejurările, care pot obveni în viața omului. De aceea Dumneșeu nici nu póte suferi: ci urgisește cumplit ori-ce păcat. Astfel urgisește chiar și păcatul trufiei.

Avem pilde nenumărate din trecut, prin cari Dumneșeu a sbiciuit fără cruțare păcatul trufiei.

Închipuiți-vé Iub. mei Asc! nici ângerii nu a fost scutiți de pedépsa lui Dumneșeu pentru trufie. I-au aruncat în adêncul tartarului și apoi a căcut din grația Lui! Da; trufia a fost cauza căderii lor; aceea i-a răpit dela bucuria raiului; aceea i-a abătut dela fericirea cea nesfêrșită și tot numai aceea i-a oséndit pentru totdeauna.

Și acuma întreb, că neavând înaintea lui Dumneșeu compătımire, pentru păcatul trufiei un ânger, cum cugeți că vei avea tu, omule, care ești păcătoș și care ești mai inferior ângerului, din ce-ți este ție vermele teriitor? Au póte tu ești mai vécut înaintea lui Dumneșeu, ca ângelul? Au póte tu ești mai ales ca cetele și oștile ângerești și a le Archangelilor, ca cherovimii cei cu ochi mulți și serafimii cei cu câte șese aripi? Au póte tu ești mai de mare valóre, ca aceștia?!

Caută de veți, cine ești. Citește istoria creațiunii! Pre Adam și Eva, Dumneșeu după creare i-a așezat în raiu. Însă iată, că pre ei i-a cuprins, păcatul îngânfării, al trufiei și al inchipuirei. A dorit, ca să fie ca Dumneșeu „cunoscând binele și réul“⁴⁾ Dar cădură din grație. Unuia fi croi o pedépsă, altuia alta. Cătră Eva dișe: „Tu cu durere vei naște fii“⁵⁾ érá cătră Adam dișe: „Fiind-că tu ai ascultat de vocea femeii tale, și ai mâncat din pomul, despre care țiam poruncit, dișcând: dintr'ênsul să nu mânânci; blăstămat să fie pământul din vina ta, cu dureri vei mânca dintr'ênsul în tóte zilele vieții tale: spini și polomidă îți va crește ție și vei mânca earba câmpului; întru sudórea feței tale vei mânca pâne, până ce te vei întórce în pământul din care ești luat; că țerină ești, și în țerină te vei întórce.“⁶⁾

Din acéșta pildă învederéză, că trufașul cade din grația lui Dumneșeu, și dacă nu se cărește prin smerenie, se oséndește pentru tot-deauna.

Ne mai învață în asta privința și sfântul apostol al ginților, când în epistola sa scrisă cătră Romani dișe: „Tot sufletul stăpânilor celor mai înalte se se supună; că nu este stăpânire fără numai dela Dumneșeu; și stăpâniile, care sunt, dela Dumneșeu sunt rénduite. Pentru aceea cela ce se împotrivese stăpânirii, rénduiei lui Dumneșeu se împotrivese; și care se împotrivesce judecată își vor lua loru-și.“⁷⁾

Dar Iub. mei fii sufletești să știți și să vé însemnați bine, că în ce măsură urește și oséndește Dumneșeu

¹⁾ Filip. II, 9—11.

²⁾ Marc X, 37.

³⁾ Proverb. IV, 1.

⁴⁾ I. Moise III, 5.

⁵⁾ Ibid. v, 16.

⁶⁾ Ibid. v, 17, 18, 19.

⁷⁾ Rom. XIII, 1—3.

trufia, în aceeași măsură iubește smerenia omului. S. Apostol țice că, „Domnul celor mândri le stă înprotivă, 6ră celor smeriți le dă darul.“

Așa este. Din smerenie, isvorește darul. Smerenia este pământul cel roditor al moralității. Smerenia este temelia, pre care să zidește casa sufletului.

Că Dumnețeu iubește smerenia, a dovedit în faptă, în vederea lumii prin exemplul seu propriu.

Luând chip de rob asupra sa, n'au uitat lucrurile mânilor sale : „ci li-a cercetat în multe chipuri. Lege ni-a dat spre ajutor. Pre pământ s'au ar6tat, și cu 6menii a petrecut și intrupându-se din sfânta Feci6ră, s'au micșorât pre sine, făcându-se în chipul trupului smereniei noastre.“ S'au ar6tat așadar, între noi 6menii, ca un individ asemenea omului. Nu s'au pogorit în palat strălucit ; nici în vestm6nt pompos de porfiră și vison ; nici în leagăn bătucit cu petri scumpe : ci într'un staul părăsit, în niște vestminte simple, în iesle cu dobitocele, ca și un fiu de părinți sărăci.

În măsură mai mare și-a ar6tat smerenia și umilința sa, când s'a lăsat a se r6stigni pe cruce între doi tâlhari.

Dar veț6nd dela Dumnețeu, să vedem acuma smerenie și dela om.

Isac cu smerenie se plăcă înaintea tatălui seu Avram, spre jertfă lui Dumnețeu în muntele Morea.

Iosif cu smerenie se plăcă înaintea părintelui seu Iacob, care l'au trimis să vadă de frații sei, cari se dușeră să pască oile în Sichem.

Evident, că mare virtute este smerenia, dar apoi e o virtute, pre care trebuie se și-o însușescă tot omul, de ori-ce stare, rang și etate. Trebuie se și-o însușescă preotul, în biserica lui Dumnețeu ; diregatoriul, în diregătorie sa ; plugariul în plugăria sa ; măiestrul, în măiestria sa ; ostașul în ostășia sa ; părintele, în familia sa și așa mai departe ; tot omul în cercul seu de activitate ; pentru-că fără smerenie s'ar ivi astfel de invălmășală ce nu i-ar plăcea nici lui Dumnețeu, dar nici omului de omenie.

Un s. părinte țice, că înzadar ne numim creștini, dacă nu urmăm pre Christos și în smernie. Așa dară, nu mai intru atăta suntem creștini, întru cât semănăm întru t6te cătră virtuțile lui Christos.

Voind să ve convingeți despre asta, cereați scriptura, cetiți înv6țăturile și faptele Mântuitoriului ; scrutați în înțeles rațional și cu minte tr6ză vieța lui, încep6ndu-o dela ieslea din Vitleem, până la s. cruce din Golgota ; ispițiți maniera lui cu p6cătoșii, cu farisei, vameși saduchei, și alții, și veți afla, că la toți și întru t6te a urmat smerenia. S. Ioan botezătorul ar6tând ca cu degetul spre el țice : „E tă mielul lui Dumnețeu, care r6dică p6catul lumii.“ *)

Deci nu a făcut așa, cum faci tu omule, care respingi dela tine cu trufie ori și ce îți stă în calea vieții pământești.

Dar stai puțin să te întreb : ești ispitit p6te de pofta mării lui Iacob și Ioan ?

*) Ev. Ioan I. 29.

Vrei să scapi de ac6sta trufie — îți r6spund cu Mântuitoriul : „fii slugă.“

Omule ! te stăpânește p6te pofta de nesăț încât și din fața ta se p6te ceti, și din t6tă mișcarea ta să p6te deduce precum și din t6tă vorba ta să esplică, că sub ori-ce preț dorești să ai tot mai mult, adecă să fii bogat ?

Voesti să te mântuești de ac6sta trufie ? Caută la Christos de pe s. cruce, care pentru noi 6menii s-au făcut sărac, în timp de 6rnă s'au culcat în staul și s'au încălzit de aburul animalelor. În călătoria și lupta vieții pământești, nu și-au cump6rat nici măcar un cot de pământ și nici chiar o colibuță de casă, unde se-și plece capul. Ba, ce-i mai mult, El devine v6ndut de Iuda cu 30 de arginți, și în sf6rșit jefuit chiar și de vestminte să pironeste pre lemnul crucii.

Creștine ! te coplețește p6te pofta invidiei, încât dacă veți că îi merge bine vecinului t6u, te r6silești într-aceea ca se-l nenorocești în ce-va chip.

Vrei să scăpi de ac6sta trufie ?

Caută la Isus, care a făgăduit împărăția cerescă, atât bogatului cât și săracului, și a privit cu dragoste și mulțămire egală starea tuturor 6menilor din lume.

Creștine ! te inundă p6te pofta îmbuibării, încât suspini după pod6bele din afară, ca să strălucescă în ele, ca niște împărați ?

Dorești să te mântuești de ac6sta trufie ?

Caută la Isus, care a fost înfășat numai în nește fășii simple.

Omule ! te ispitește p6te pofta resbunării și a mării, încât adese-ori îți descarci mânia și resbunarea ta și asupra acelora, cari nu și-a făcut nici un rău.

Poftești, ca să scapi de ac6sta trufie ? Caută la Isus și ascultă ce țice : „Înv6țați dela mine, că eu sânt smerit.“

Din cele țise până acuma, știți că în ce să cuprinde trufia și în ce să cuprinde smerenia. Întrebați-v6 care dintre aceste d6ue lucruri, v'ar căștiga mai mult bine în afacerile v6stre țilnice ? Eu știu bine că numai smerenia. Trufia ca și p6cat, aduce cu sine pentru om os6ndă ; 6r smerenia, ca și virtute, fericire vecinică. Smeriți-v6 dară înainte de t6te lui Dumnețeu ; apoi s. maice n6stre biserici, așezemintelor ei și tuturor poruncilor și înv6țăturilor vestite de Mântuitoriul lumii.

„Capul plecat, nu prinde sabia.“

Deci „capetele v6stre Domnului să le plecați,“ ca ochiul seu cel Atot-veț6tor la t6te împrejurările vieții să privescă spre voi și să ve binecuvinte pre voi dăruindu-v6 bunătățile sale cele lumești și cele mai pre sus de lume. Amin.

Iosif-Ioan Ardelean.

D I V E R S E.

* *Deputați din 6ler* pentru sinodul eparchial aradan în cercurile aparțin6toare la juris-

dicțiunea consistoriului eparhial din Arad. In legătură cu cele amintite de noi în nr-ul trecut al fôiei nôstre, mai înregistrăm următoarele: In cercul Boroșineu a fost ales părintele protopop Ioan Cornea, ér în cercul Buteni părintele Constantin Gurban protopop în Buteni.

Deputați din cler pentru sinodul arhiepiscopesc din Sibiiu s'au ales următorii d-ni și anume:

1. Cercul Sibiiu: Dr. Harion Pușcariu, archimandrit, vicariu arhiepiscopesc. 2. Cercul Seliște: protopresb. Dr. Nicolae Maier. 3. Sebeș: adm. prot. Segiu Me. dean. 4. Cercul Alba Iulia: protopresb. Nicolae Ivan. 5. Cercul Deva: protopresb. Ioan Papiu. 6. Cercul Hațeg: adm. protopresb. Avram Stanca. Cercul Ilia: protopresb. Avram Păcurariu. 8. Cercul Georgiu: capelanul Ol. Oprea. 9. Cercul Zarand: protopresb. Vasilie Damian. 10. Cercul Abrud: protopresb. Romul Furdui. 11. Cercul Cluș: protopresb. Tului Roșescu. 12. Cercul Deș: protopresb. onor. Tit. Gheaja. 13. Cercul Bistrița: protopresb. Simeon Monda. 13. Cercul Târnava: ases. consis. Mateiu Voileanu. 15. Cercul Sighișora: ases. cons. Zacharie Boiu. 16. Cercul Brașov: protopresb. onor. Vasile Voina. 17. Cercul Bran: protopresb. Traian Meșianu. 18. Cercul Treiscaune: protopresb. Demetriu Coltofean. 19. Cercul Făgăraș: protopresb. Iuliu Dan.

Deputați din cler pentru sinodul eparhial din Caransebeș s'au ales: 1. în cercul I. Valea-boului: Annreiu Ghidiu, protopresbiterul Caransebeșului; 2. în cercul II. Logoj: Dr. George Popoviciu, protopresbiterul Logojului; 3. în cercul IV. Făget: Sebastian Olariu, protopresbiterul Făgetului; 4. în cercul V, Cósava: George Popoviciu, paroh în Cliciova; 5. în cercul IV. Buziaș: Teodor Cioloca, par. în Șipet; 6. în cercul VII. Jebel: Aurelie Drăgan, administratorul protopresbiteral al Buziașului; 7. în cercul VIII. Ciacova: Ioan Pinciu, protopresbiterul Ciacovei; 8. în cercul IX. Fizeș: Luca Lazarescu, preot în Ferendia; 9. în cercul X. Vêrșeș: Dr. Iuliu Olariu, profesor dirigent la instituția teologică diecesană; 10. în cercul XI. Iam: Iosif Tămașel paroh în Vrani; 11. în cercul XIII. Oravița-montană: Alexandru Popoviciu, protopresbiterul Oraviței; 12. în cercul XV. Bocșa-montană: Constantin Păușan preot în Ocna-de-fer; 13. în cercul XVI, Caransebeș: P. C. Sa Domnul archimandrit Filaret Musta; 14. în cercul XVII. Teregova: Ioan Pepa, par. în Mehadia; 15. în cercul XVIII. Mehadia: Mihail Popoviciu, protopresbiterul Mehadiiei; 16. în cercul XX. Satul-nou: Trifon Miclea, protopresbiterul Panciovei.

* **Convocare.** După ce toți frații colegi, cari cu finea anului școlastic 1893/4, au terminat studiile pedagogice în seminariul gr. or. român din Arad, a fost convocată prin circular la o convenire socială de 3 ani; din partea subscrișilor de nou sunt rugați, ca într-un cât va fi posibil nici unul să nu fie indiferent. Termiunul după cum s'a anunțat este fixat pe ziua de 16/28 Aprilie a. c. Mercuri după Invierea Domnului, în una din salele seminarului diecesan. Arad, în 28 Martie 1897. G. Stanu pres. ad hoc, D. Boariu vice-pres., P. Sieviciu notar, Ioan Roșu, Constantin Micu.

* **Mulțămita publică.** Cu ocasiunea petrecerii date de comuna bisericăscă gr. or. din Beiuș la 20 Febr. a. c. în favorul fondului bisericăsc-școlariu, au intrat următoarele suprasolviri și oferte: Petru Ciuhandu, Roșia 1 fl. Ioan Pantea 50 cr. Dem. Seliștean, Pocola 1 fl. Teodor Bulcu prof. 1 fl. Nicolau Criste 50 cr. Romul Cristian 50 cr. D. Antoniu Csighi prof 50 cr. Georgiu Ardelean 1 fl. Maria Cosma, Vașcou 50 cr. Maria Valtner 1 fl. Dr. Constantin Popoviciu adv. 1 fl. Vas. Papp 50 cr. Dr. G. Cosma adv. 2 fl. Nicolau Radu 50 cr. I. Kilner 50 cr. Ioan Ardelean 50 cr. Demetriu Negrean 2 fl. Demetriu Mihali 1 fl. N. Giovanni 1 fl. Sofia Siladi 1 fl. Georgiu Coroiu 1 fl. Ioan Chidiosan 1 fl. Melentie Poenariu 50 cr. Gavril Bolcaș 1 fl. Georgiu Roman-Mizies 50 cr. Georgiu Papluca 50 cr. Ioan Mihali 50 cr. Aurel Lazar 50 cr. Nicolau Diamandi 2 fl. Vasiliu Dumbrava 1 fl. 50 cr. I. Illés 50 cr. P. Papp 50 cr. Georgiu Criste 1 fl. Iuliana Marian 50 cr. ved. Lazar 50 cr. Ales. Gera 1 fl. Boros Carol 1 fl. Ioan Laza 1 fl. — Au încurs de tot 100 fl., ér spesele au fost 25 fl. prin urmare venit curat 75 fl. Primăscă daruitorii mulțămite. — Beiuș, 21 Febr. 1897. — Comitetul parohial.

* **O carte antică.** Se anunță din Londra că savanții societății „Egiptean Exploration Fund“ au găsit, cu ocazia unor săpături în Africa, una dintre cele mai celebre cărți ale antichității creștine: „Logia Kuriaka.“ Cartea acésta e o colecție a cuvântărilor lui Isus Christos și a fost publicată într'o epocă anterioară aceleia a Evangheliilor. Nu se știe sigur dacă savanții au aflat chiar cartea „Logia“ sau numai interpretația pe care i-a dat-o, în veacul al 2-lea, episcopul Papia. In ori-ce cas, descoperirea acésta e de un interes nespus de mare pentru istoria originii creștinismului. Tradiția spune că Logia Kuriaka e opera sfântului evangelist Mateiu, care a colecționat și comentat, în limba ebraică, cuvântările lui Christos. Acésta colecție prețioasă a fost isvorul evangheliilor. Chestiunea cărței „Logia“ a pasionat, în veacul nostru, critica religioasă. Descoperirea despre care vorbim va da naștere unor discuțiuni foarte interesante din punct de vedere religios.

* **Istoria florilor.** Incă la Romanii vechi flórea cea mai placută era trandafirul; cu ocasiunea cruciadelor trandafirul a fost adus și în Apus. Tulipanul au venit peste Tauria în Constantinopol, de aici însă la 1559 a ajuns la noi. Tot pe timpul acesta a fost adus și iacintul din Bagdad în Europa. Neghina la 1576 a fost adusă la Ciena și după 100 de ani a ajuns și pe la noi. Rezeda este de origine din Egipt și în Europa este cunoscută din anul 1752, ear' lăcrămióarele au înflorit prima dată în Europa în anul 1791.

* **Piperul negru,** ce se întrebuintează la noi în bucătărie, este adus din depărtări foarte mari. In țările tropice se află niște tufe cu cutóre cam de grosimea degetului și înalte de 3—4 metri. Pe aceste tufe cresc bóbele de piper, care se culeg înainte de a se cóce prea tare, se uscă la sóre până când scórta se înegreșce și se încrețeșce. De cumva bóbele s'au cules înainte de vreme, după ce să uscă sunt de tot ușóre și sfărâmăcióse. Dăcă piperul se pune în apă, aceste bóbe se ridică la suprafață. Piperul care are multe bóbe de acestea, nu e bun și trebuie respins. Din cauza acésta nu e bine a cumpăra

piper măcinat, căci acesta nu se poate cunște dacă e bun ori rău. Se consumă pe un an în totă lumea cam 26 milioane de kilograme de piper, dintre cari pe jumătate se aduc din insula Sumatra.

* **Propagarea tuberculozei prin locuințe.**

Guvernul german a dispus să facă asupra influenței pernicioase, pe care o exercită apartamentele infectate de microbul ofitei asupra locuitorilor noi. Cercetările s'au făcut în județele Meisburg și Oppeln. Raportorul constată, că o mulțime de familii sănătoase, care s'au mutat în case, în care locuiseră indiviși oficioși s'au îmbolnăvit și ele de acest teribil morb. În urma acestor constatări oficiale, s'a luat hotărârea, ca toate apartamentele să fie imediat după evacuare, vizitate de către o comisie de medici și să fie desinfectate după cele mai raționale sisteme.

* **Laptele și baccilul difteritei.** Medicii accentuează mult, să bem lapte sterilizat, de ore-ce laptele crud e inficiat cu tot felul de microbi periculoși. Un argument foarte bun pentru acest sfat al medicilor e cea mai nouă descoperire bacteriologică, care a arătat influența laptelui asupra baccilului difteritei. Laptele crud e un excelent teren pentru dezvoltarea baccilului difteritei, pe când în laptele ferbinte sau sterilizat baccilul acesta își pierde foarte iute virulența și devine nepremejdios. Laptele crud își pierde de altfel baccilul dacă îl ținem la foc vre-o jumătate de oră.

* **Un sicriu din timpul Romanilor.** — Dilele trecute, cu ocaziunea săpăturii fundamentului unei case în Cinci biserici s'a descoperit un sicriu din timpul Romanilor. Laturile și partea de jos a sicriului este de o materie similară cu cimentul, ăr partea de sus este de marmură. În sicriu s'au găsit mai multe obiecte antice de o mare valoare și un schelet, care se crede a fi de femeie, de ore-ce între alte obiecte, s'a găsit și o păreche de cercei și un lanț de aur. Lângă schelet s'a mai găsit și o urnă pentru lacrimi, un vas pentru jertfă, un inel de aur, un ban, un -as de bronz și un ulcior de de sticlă, în ulcior s'au aflat sani cari se crede a fi din timpul împăratului Adrian. În apropiere s'au mai găsit o lance, și se speră că se vor mai găsi și alte obiecte de însemnătate, de ore ce să crede că în acel loc a fost un cimitir Roman.

* **Vitorea expoziție dela Paris.** Se vorbește, că la expoziția cea mare din Paris, ce se va aranja în 1900 va fi un glob, gol pe dinăuntru, cu un diametru de 150 metri. Curioșii vor putea face pe acest glob ocolul lumii într'o jumătate de oră. Globul va conține, înfățișând în mic, toate curiozitățile, pe care le putem afla în diferitele ținuturi ale Europei, Africii, Asiei, Americii și în Oceane. Vor fi pe glob reprezentate cele cinci părți ale lumii. Omul va pute vedea pe acest glob cu o singură aruncătură de ochi industriile tuturor națiunilor civilizate sau sălbatice, va putea să vadă pe locuitori în portul obicinuit al fiecărei țări, vădându-și de munca lor zilnică.

Două drumuri de fier electrice, fiind anume întocmită, or ci reula înăuntru sferii. Mai multe galerii circulare su-

prapuse înăuntru sferii vor pune pe vizitator în poziția de a pute examina de aproape diferitele părți ale globului pământesc, ce vor fi reprezentate prin chipuri foarte frumoase făcute pe invelișul metalic. Luminatul și ventilația, care are mare rol, vor fi asigurate și anume lumina va fi cea solară, care va pătrunde înăuntru prin deschidături speciale, și ceea a lămpilor electrice, ăr pentru aerisare s'a făcut o întocmire din cele mai ingenioase.

Primul tablou, care va fi vădut de spectatori va fi Parisul, care ocupă el singur partea de jos a sferii. Viața parisiană întrăgă va fi acolo reprezentată în scenele ei cele mai diferite și mai interesante pentru a da o idee exactă despre existența ei activă. Pe urmă călătoria va trece foarte ușor din Paris în Londra, trecând prin faimosul tunel pe sub „la Manche“.

Drumul de fier electric duce pe vizitatori până în catul al doilea, unde se deschid o mulțime de tablouri panoramice, reprezentând costele Englierei, vestita Tamisa cu navigația sa activă, și Londra cu toate minunile ei. De aci călătorul va fi dus ca fulgerul în Rusia.

Aci privești este alta. Se vede vechia cetate Moscva cu Kremlinul, cu nenumăratele-i catedrale cu mulțimea de turnulețe poleite, cu poporul ei de negustori și tot felul de oameni cu moravurile lor ciudate, cu prăvăliile cu petrecerile țărănești și ale matelotilor. Curând după acesta se arată Siberia.

În fine, tot dus de acest tren, omul va vizita toate celelalte părți ale universului. Va trece în Africa, Algeria și Tunis. Va vedea popoarele atât de diferite, ce trăiesc în clima ardețore. Se vor pute vedea toate secretele vieții zilnice și obiceiurile popoarelor din aceste țări. Fauna și flora întregului univers încă vor figura în panorama această uriașă.

Din Africa călătorul trece prin Madagascar și intră în Tananariva. După acesta în curând se arată costele Americii de nord, unde se pot vedea orașele ei principale și monumentele uriașe, apoi trecând trenul prin California și Florida, ajunge în America de Sud. Mai departe trenul trece în China și Iaponia, aci se vor pute vedea industriile și artele acestor două țări, odinioară rivale înverșunate.

În sfârșit vine la rând Oceanul și Australia cu minele ei de aur și argint, cu tabloul Melburnului și orașului Sydney. O panoramă maritimă, arătând vizitatorului corăbiile și vapoarele tuturor puterilor din întrăgă lumea, va încheia această călătorie din jurul sferii.

Concurse.

Conform ordinațiunei Veneratului Consistor gr. or. Oradan dto 18 Faur (2 Martie) a. c. Nr. 299/43 B. 1897 pentru îndeplinirea parohiei vacante de classa a II-a din K. Tarian, se escrie concurs cu termin de alegere pe 15/27 Aprilie 1897.

Emolumintele sunt: 1) Casa parochială cu trei chilii, cămară, pivniță, și intravilan prețuită în 75.; 2) 22 jugere pământ ărător prețuit în 440 fl.; 3) birul preotesesc 20 cubule bucate jumătate grâu jumătate eucuruz 100 fl.; 4) stolele anuale după calculul mediu 5 alor ani din urmă 120 fl. — de tot 735 fl. v. a.

Să observă ca contribuțiunea după pământul parochial are a-o solvi preotul alegând.

Mai departe în sensul §-lui 8 din Regulamentul congresual pentru parochii din venitul parochial jumătate comtepe veduvei preotese și orfanilor până la 12/24 Faur 1898.

Tot asemenea veduva preotese și orfanii vor rămâne în casa parochială până la 1-a Septembrie 1897 având alegândul preot până la termenul susindicat a-să îngriji însuși de locuință.

Doritorii de a ocupa acesta parochie sunt avisați a-și înainta recursurile lor ajustate cu documintele prescrise de Statutul organic și §-lui 15 lit. b) din Regulamentul congresual pentru parochii, la subsemnatul în Oradea-mare până în 12/24 Aprilie 1897; ăra recurenții cu observarea § lui 18 din Regulament u să se prezenteze în sânta biserică din comuna amintită, pentru de a-și arăta desteritatea în cele ceremoniale și oratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop.

—□—

Pentru îndeplinirea postului de preot în a treia parochia de clasa primă din comuna Șiria, devenită vacantă pe baza ord. Ven. Cons. gr. or român aradan de dto 15/27 Ianuarie nr. 149/897, se escrie concurs nou, cu termen de alegere pe ziua de 15/27 Aprilie a. c.

Recurenții sunt invitați a-și instrua recursurile lor conform §-lui 15 lit. a) din „Regulamentul pentru parochii”, și a-le substerne P. On. Domn Georgiu Popoviciu, protopresbiter în Șiria (R.-Világos) până la 12/24 Aprilie 1897 inclusive.

Recurenții sunt poftiți a-să înfățișa în comună la S. Biserică într'o zi de sârbătoare ori Duminecă, înainte de ziua alegerii cu 8 zile, spre a și dovedi desteritatea în cântare tipic și oratorie, conform §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii”.

Cel ales e deobligat a predica totdeauna la s. Liturgie când e sâptemânari, mai departe — alesul e îndatorat a suplini în serviciile preoteșci pe părintele protopop, paroch, în casurile — când acesta e ocupat cu agendele oficiose ca protopresbiter și inspector școlariu.

Dat din ședința comitetului parochial, ținută la 2/14 Martie 1897.

Stefan Antonescu, m. p. Vasile Popoviciu, m. p.
președinte notar.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, m. p. protopresbiter.

Pentru îndeplinirea postului de învățator la una școlă inferioară paralelă de clasa primă în comuna Șiria, (R.-Világos) pe baza ord. Ven. Consistoriu gr. ort. aradan de dto. 18/30 Ianuarie Nr. 31/1897 se escrie de nou concurs cu termen de alegere pe ziua de 27 Aprilie (9 Maiu) a. c Emolumintele legate cu acest post sunt:

a) salariu anual în bani 400 fl. v. a.

b) Cuartir liber cu grădină, eventual pentru aceste relut anual în bani, amăsurat referințelor locale conform înțelesului §-lui 48 din „Regulamentul pentru învățământ”

c) 12 orgii lemne pentru foc, dintre cari 6 orgii pentru învățator și 6 orgii pentru încălzirea salei de învățământ.

d) 35 fl. pentru curatoratul școlii, pentru care padimentul la sala de învățământ tot la 2 septămâni să se șurluască și de un metru dela padiment în sus să se vâruască și pre an de trei ori totă sala de învățământ să se vâruască, acesta sumă se oferă învățătorului ales, numai în cazul acela, dacă va primi pe sine curățitul salei de învățământ în modul espus.

e) paușal de scripturistică personală 5 fl, er de spesele conferențiale să va îngriji comitetul separat conform §-lui 6 punct VII din „Manuducere.”

Recurenții trebuie să documenteze calificațiunea lor cu testimonii legale despre absolvarea cel puțin a or 4 (IV) clase gimnasiale, reale ori civile, și cu absolutor preparandial și atestat despre depunerea esamenului de calificațiune înțelesul § 60 din „Regulament pentru învățământ” și a concludului sinodal Nr 80 ex. 1883.

Cei cu calificațiune mai bună să vor bucura de preferință.

Alesul învățator este deobligat a conduce corul vocal al tinerimei din loc și să instrueze acel cor după note; mai departe e îndatorat cumcă când este sâptemânar și în caz necesar să implinască cântările bisericășci în strană.

Recurenții sunt invitați, cumcă recursurile lor bine instuate se le succernă Dlui protopresbiter tractual ca inspector școlar Georgiu Popoviciu în Șiria (R.-Világos) până în 23 Aprilie (5 Maiu) 1897 inclusive.

Mai departe recurenții sunt poftiți a-să înfățișa în comună la s. biserică într'o deminecă ori sârbătoare mai înainte de ziua alegerii cu 8 zile spre a-și dovedi desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului paroch. ținută în Șiria la 2/14 Martiu 1897.

Stefan Antonescu, m. p. Vasile Popoviciu, m. p.
președinte notar.

În conțelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, p. c. inș. școl.

—□—

Conform ordinațiunei Venerabilului Consistoriu dto 4/16 Ianuarie 1897 Nr. 50 ex 1897, se eserie concurs pentru îndeplinirea definitivă a postului învățătoresc dela școlă rom. gr. ort. din Sânt-Nicolaul-mic, protopresbiteratul Lipovei cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumintele anuali împreunate cu acest post sunt:

1) În bani gata 400 fl.; 2) 8 orgii de lemne din cari 4 pentru învățator, ăra 4 pentru încălzirea salei de învățământ; 3) pentru participarea la conferințe 6 fl.; 4) Pentru scripturistică 5 fl.; 5) Cortel liber, în edificiul școlii constatoriu din 2 odăi, culină, și cămară, grajd, șopruț și două grădini de legumi, una intravilană și alta extravilană; 6) Dela înmormântări unde va fi poftit va prim 50 cr. pentru care remunerațiune va conduce și strana; 7) Pentru serviciu la școlă (familiar) se va îngriji comuna bisericășcă.

Dela recurenții se pretinde: Absolutoriu preparandial, Testimoniu de calificațiune învățătorescă și din limba maghiară, Testimoniu că a absolvat câteva clase gimnasiale, reale ori civile, și alte documente ce le-ar avé.

Recurenții sunt avisați: ca recursurile lor ajustate conform recerințelor legali, adresate comitetului parochial din Sânt-Nicolaul-mic, să le subscernă subscrisului protopresbiter și inspector școlar în Lipova (Lippa, Temes. m.) precum și a se presenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare în Sta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Se notifică, ca acei recurenți, cari vor dovedi calificațiune mai superioară, și că posed desteritate de a conduce corul vocal, vor fi preferiți.

Sânt-Nicolaul-mic 23 Februarie (7 Martie) 1897.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protopop, inspector școlar.

—□—